

ประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
ในเขตอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่
The Management Efficiency of Village Fund Committee
in Rong Kwang District, Phrae Province

มรกต กาบบัว¹

ณัฐรัตน์ ประเทืองบริบูรณ์²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 280 คน แบ่งเป็น 12 ตำบล วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐานประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรวมทุกด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.57 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนและพิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมา คือ ด้านพิจารณาดำเนินการใดๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมและให้สอดคล้องหรือเกื้อกูลกองทุนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ขณะที่ด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ คือ ควรเร่งปรับปรุงองค์ประกอบในด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและด้านการออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน โดยการจัดหางบประมาณเพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงานในทำเลที่เหมาะสม ไปมาสะดวก จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและบริการให้ครบถ้วน มีการประชุมสมาชิกเป็นประจำ เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านให้ทราบโดยทั่วถึง

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การบริหาร คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง email: morrgotkabboua@gmail.com

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Abstract

This study aims to 1) to examine the level of the performance efficiency of the village fund committee in Rong Kwang district, Phrae province; and 2) to propose ways to improve the management efficiency of the village fund committee in Rong Kwang district, Phrae province. It is a quantitative research using questionnaires from the samples and statistical analysis. There were 280 people, divided into 12 sub-districts to study the level of management of village fund committee in Rong Kwang district, Phrae province. The data were analyzed by using basic statistics, including frequency, percentage, means, and standard deviation.

The results showed that the performance efficiency level of the village fund committee in all aspects was at a high level. The average level was 3.57 and when analyzed on the individual basis, it was found that the financing from the source of funds and considering the loans to the members of the village fund had the highest average level. The average was 3.90, followed by any consideration for any welfare, benefit or benefits sharing and support or supports other funds. The average level was very high. The mean was 3.84 while the establishment of the village fund office had the lowest mean at the moderate level with the mean was 2.89.

The suggestion to improve the management efficiency of the village fund committee in Rong Kwang district, Phrae province, was to accelerate the improvement of the average elemental level in the medium level. The establishment of the village fund office and the issuance of regulations, adjustment or village fund regulations by providing a budget for the construction of an office building in an appropriate and convenient location and providing a full range of operational and service facilities. Moreover, there should be regular membership meetings to allow members to participate in the regulation or adjustment of the village fund, as well as promote the rules or regulations of the village fund to be aware of thoroughly.

Keywords: Efficiency, Administration, Village fund committee

บทนำ

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งกำหนดให้แต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกโดยการคัดเลือกกันเองจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และ

มีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อทำหน้าที่บริหารงานกองทุน ตลอดจนการดำเนินการตามมติกรรม สัญญาต่างๆ การออกระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดหลักเกณฑ์การบริหารกองทุน การอนุมัติให้สมาชิกกู้เงิน รวมทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านได้ดำเนินการภายใต้ปรัชญาที่ว่า “การเสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชน ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตน” จากปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านจะประสบความสำเร็จได้นั้นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และการที่จะให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนอย่างต่อเนื่องทุกกระบวนการนั้นสมาชิกต้องมีทัศนคติที่ดีกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน มีความเชื่อมั่น ศรัทธาในการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจากการศึกษาของกรมการพัฒนาชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2546 : 56) พบว่า กองทุนหมู่บ้านมีข้อจำกัดเนื่องจากศักยภาพการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนมีประสิทธิภาพที่แตกต่างกัน ทำให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน จากงานวิจัยของ จริยา วงศ์กำแหง (2550 : 62) ศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี จำนวน 249 กองทุน จากกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 649 กองทุน พบว่า ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านจังหวัดปัตตานี มีประสิทธิภาพต่ำถึงร้อยละ 70.28 ประสิทธิภาพปานกลางร้อยละ 10.44 และประสิทธิภาพสูงเพียงร้อยละ 10.44

นอกจากนี้ยังมีรายงานปัญหาเรื่องการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง อาทิ ในรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์บ้านเมือง (กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์บ้านเมือง, บรรณาธิการ, 2554 : 6) ได้ยกตัวอย่างกรณีฟ้องร้องเรื่องกองทุนหมู่บ้าน เช่น การฟ้องร้องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (ระดับหมู่บ้าน) เกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกไม่ถูกต้องบ้าง ไม่สามารถติดตามเงินยืมได้ และปัญหาอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกันกับรายงานของ กมลชัย บัวสาย และคนอื่นๆ (2557 : 4) ได้รายงานว่าปัญหาของกองทุนดังกล่าวพบว่า มี 3 ปัญหาหลัก คือ 1) สมาชิกไม่สามารถชำระเงินคืนตามระยะเวลาที่กำหนด 2) สมาชิกบางรายได้มีการกู้เงินนอกระบบมาหมุนเวียนทำให้เกิดสภาพหนี้ผูกพัน และ 3) การเข้าถึงโอกาสการกู้ยืมเงิน ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวนี้ คือ สภาพปัญหาพื้นฐานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

อำเภอวังยาง จังหวัดแพร่ เป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน โดยอำเภอวังยางมีพื้นที่ทั้งหมด 93 หมู่บ้าน แต่ละกองทุนจะมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 10 คน มีหน้าที่หลักในการบริหารเงินกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อสมาชิกทุกคนในกองทุน จากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพบปัญหาในการดำเนินงานของกองทุน เช่นเดียวกับกองทุนหมู่บ้านอื่นๆ คือ คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานของกองทุน แต่ชอบแสวงหาผลประโยชน์โดยใช้อำนาจหน้าที่ของตนเอง ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความไม่โปร่งใส เอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง และยังขาดการประชาสัมพันธ์ผลงานและการทำความเข้าใจการประสานงานในเรื่องต่างๆ ที่สมาชิกควรได้รับทราบ การกู้ยืมเงินยังขาดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ใช้เงินกู้ยืมผิดวัตถุประสงค์ การส่งคืนเงินกู้ไม่ตรงเวลา การติดตามทวงหนี้ค่อนข้างลำบาก

ซึ่งนับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก ดังนั้นจากปัญหาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ และเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่
2. เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ จำนวน 930 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการการศึกษา คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 280 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรทั้งหมด ซึ่งได้มาจากการคำนวณเพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้กำหนดขอบเขตการศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ ตามหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – กันยายน 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารและรายงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอวังทอง จังหวัดแพร่
2. ศึกษาเอกสารวิชาการและงานประเพณีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปในแนวทางการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอวังทอง จังหวัดแพร่ ประกอบด้วย กฎหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการ งานประเพณี บทความ และข้อเสนอทางวิชาการต่างๆ
3. ศึกษาโดยการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้เครื่องมือการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทำการศึกษาจากบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอวังทอง จังหวัดแพร่ จำนวน 280 คน การศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตพื้นที่อำเภอวังทอง จังหวัดแพร่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารหรือการประเพณีเอกสาร ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา หนังสือ รายงานผลการวิจัย สถิติ ตัวเลข และเอกสารต่างๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ รวมตลอดถึงข้อมูลที่รวบรวมได้จากอินเทอร์เน็ต
2. การรวบรวมข้อมูลจากการประเพณีสนาม โดยแจกและการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้ประเพณีได้เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ จำนวน 280 ชุด และเมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนแล้ว ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนเสมอ หากพบว่าแบบสอบถามข้อใดไม่สมบูรณ์ได้ขอให้กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามกรอกให้สมบูรณ์และครบถ้วนทุกข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ เป็นการอธิบายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ พร้อมทั้งอุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะในการให้บริการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอวังทอง จังหวัดแพร่ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ แบบสอบถามนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านจากการศึกษา พบว่า

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการบริหารกองทุน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีการจัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างเหมาะสม	3.81	0.63	มาก
2	มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้สมาชิกทราบอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.65	มาก
3	ดำเนินการตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้	3.16	0.84	ปานกลาง
4	จัดให้มีการตรวจสอบ กำกับ ดูแล ด้วยความโปร่งใส	3.68	0.54	มาก
5	จัดสรรรายได้และผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกอย่างเป็นธรรม	3.64	0.35	มาก
รวม		3.60	0.35	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการบริหารกองทุนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.60 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า มีการจัดโครงสร้างและกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 รองลงมา คือ มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้สมาชิกทราบอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 ขณะที่ ดำเนินการตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน	3.08	0.92	ปานกลาง
2	ออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านเป็นที่รับทราบของสมาชิกทุกคน	2.84	0.94	ปานกลาง
3	ประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิต ศาสนา และวัฒนธรรมของประชาชน	2.90	0.95	ปานกลาง
รวม		2.94	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 2.94 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 รองลงมา คือ ประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิต ศาสนา และวัฒนธรรมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ขณะที่ ออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านเป็นที่รับทราบของสมาชิกทุกคน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม	2.86	0.93	ปานกลาง
2	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและให้บริการครบถ้วน	2.85	0.90	ปานกลาง
3	ที่ตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอยู่ในที่เหมาะสม ไปมาสะดวก	2.95	0.94	ปานกลาง
รวม		2.89	0.87	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 2.89 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ที่ตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอยู่ในที่เหมาะสม ไปมาสะดวก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 รองลงมาคือ มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ขณะที่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและให้บริการครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการรับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการรับสมาชิกกองทุนอย่างทั่วถึง	3.67	0.68	มาก
2	เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเท่าเทียมกัน	3.71	0.66	มาก
3	การพิจารณารับสมาชิกเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน	3.71	0.63	มาก
4	มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกกองทุนถูกต้องครบถ้วนทุกรายและเป็นปัจจุบัน	3.68	0.54	มาก
รวม		3.69	0.41	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการรับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.69 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเท่าเทียมกันและการพิจารณารับสมาชิกเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 รองลงมาคือ มีการจัดทำทะเบียนสมาชิกกองทุนถูกต้องครบถ้วนทุกรายและเป็นปัจจุบันในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ขณะที่ มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการรับสมาชิกกองทุนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนและพิจารณากู้ยืมให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีการจัดหาทุนเพิ่มจากแหล่งเงินทุนหลายแห่งและมีการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มเงินทุนเดิม	3.64	0.54	มาก
3	พิจารณาเงินกู้ให้สมาชิกทันต่อความต้องการใช้จ่ายเงินของสมาชิก	4.23	0.85	มากที่สุด
4	อนุมัติจำนวนเงินกู้แก่สมาชิกแต่ละรายอย่างเหมาะสมและเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน	4.31	0.79	มากที่สุด
5	พิจารณาให้สมาชิกกู้ยืมโดยไม่คำนึงถึงพวกพ้อง	3.67	0.54	มาก
6	มีการแจ้งเหตุผลที่ไม่อนุมัติเงินกู้หรือตัดลดเงินที่ขอกู้ให้สมาชิกทราบ	3.64	0.54	มาก
รวม		3.90	0.38	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนและพิจารณากู้ยืมให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.90 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า อนุมัติจำนวนเงินกู้แก่สมาชิกแต่ละรายอย่างเหมาะสมและเป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 รองลงมา คือ พิจารณาเงินกู้ให้สมาชิกทันต่อความต้องการใช้จ่ายเงินของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 ขณะที่ มีการจัดหาทุนเพิ่มจากแหล่งเงินทุนหลายแห่งและมีการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มเงินทุนเดิมและมีการแจ้งเหตุผลที่ไม่อนุมัติเงินกู้หรือตัดลดเงินที่ขอกู้ให้สมาชิกทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการทำนิติกรรมหรือสัญญาและบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	จัดทำเอกสารสัญญาเงินกู้ สัญญาค้ำประกันเงินกู้ทุกรายและเป็นไปตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กองทุนหมู่บ้านกำหนด	3.68	0.66	มาก
2	จัดทำและเก็บเอกสารหลักฐานทางการเงินอย่างเป็นระบบ	3.71	0.65	มาก
3	ออกใบเสร็จรับเงินให้สมาชิกทุกครั้งเมื่อชำระเงินคืน	3.67	0.62	มาก
4	จัดทำบัญชีที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน	3.73	0.59	มาก
5	จัดทำงบการเงินทุกหกเดือน	3.67	0.54	มาก
6	แต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและแจ้งให้สมาชิกทราบ	3.64	0.54	มาก
รวม		3.68	0.34	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการทำนิติกรรมหรือสัญญาและบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.68 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า จัดทำบัญชีที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 รองลงมา คือ จัดทำและเก็บเอกสารหลักฐานทางการเงินอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ขณะที่ แต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีและแจ้งให้สมาชิกทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านในด้านการสำรวจหรือจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีการสำรวจหรือจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของสมาชิก	3.74	0.65	มาก
2	มีการส่งเสริมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่สมาชิกโดยกองทุนหมู่บ้าน สนับสนุนเงินทุน	3.80	0.69	มาก
รวม		3.77	0.59	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการสำรวจหรือจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.77 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า มีการส่งเสริมอาชีพเสริมเพิ่มรายได้แก่สมาชิกโดยกองทุนหมู่บ้านสนับสนุนเงินทุน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ขณะที่ มีการสำรวจหรือจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านพิจารณาดำเนินการใดๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมและให้สอดคล้องหรือเกื้อกูลกองทุนอื่นๆ

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1	กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรผลกำไรประจำปีไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน	3.95	0.58	มาก
2	นำผลกำไรประจำปีมาจัดทำสาธารณประโยชน์แก่สมาชิกและหมู่บ้านทุกปีถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับและมีความเหมาะสม	3.83	0.52	มาก
3	มีการขอมติเห็นชอบจากสมาชิกเพื่อนำผลกำไรไปจัดทำสาธารณประโยชน์ทุกครั้ง	3.74	0.57	มาก
รวม		3.84	0.42	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านพิจารณาดำเนินการใดๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมและให้สอดคล้องหรือเกื้อกูลกองทุนอื่นๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.84 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรผลกำไรประจำปีไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 รองลงมา คือ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรผลกำไรประจำปีไว้ในระเบียบหรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ขณะที่ มีการขอมติเห็นชอบจากสมาชิกเพื่อนำผลกำไรไปจัดทำสาธารณประโยชน์ทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1	ติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์	3.63	0.59	มาก
2	แจ้งเตือนให้สมาชิกทราบล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดการชำระคืนเงินกู้	3.61	0.59	มาก
3	กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อวัดความสำเร็จในการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิก	3.68	0.62	มาก
รวม		3.63	0.44	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.63 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อวัดความสำเร็จในการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 รองลงมา คือ ติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ขณะที่ แจ่งเตือนให้สมาชิกทราบล่วงหน้าก่อนถึงกำหนดการชำระคืนเงินกู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรคและ
ฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1	ประเมินและสรุปบทเรียนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน	3.73	0.64	มาก
2	มีการชี้แจงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้สมาชิกทราบเสมอ	3.72	0.61	มาก
3	มีการติดตาม ชักถาม ผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ	3.70	0.66	มาก
4	จัดทำรายงานฐานะการเงินเสนอคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านสมาชิกและสาธารณชนทราบ	3.71	0.65	มาก
รวม		3.71	0.48	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.71 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ประเมินและสรุปบทเรียนเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 รองลงมา คือ มีการชี้แจงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นให้สมาชิกทราบเสมอ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ขณะที่ มีการติดตาม ชักถาม ผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรวมทุกด้าน

ข้อ	รายละเอียด	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1	ด้านการบริหารกองทุนหมู่บ้าน	3.60	0.35	มาก
2	ด้านการออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน	2.94	0.74	ปานกลาง
3	ด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน	2.89	0.87	ปานกลาง
4	ด้านการรับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	3.69	0.41	มาก
5	ด้านการจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนและพิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	3.90	0.38	มาก
6	ด้านการทำนิติกรรมหรือสัญญาและบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน	3.68	0.34	มาก
7	ด้านการสำรวจหรือจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุน	3.77	0.59	มาก
8	ด้านพิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมและให้สอดคล้องหรือเกื้อกูลกองทุนอื่น ๆ	3.84	0.42	มาก
9	ด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน	3.63	0.44	มาก
10	ด้านการการรายงานผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรคและฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้าน	3.71	0.48	มาก
รวม		3.57	0.26	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรวมทุกด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 3.57 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนและพิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 รองลงมา คือ ด้านพิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมและให้สอดคล้องหรือเกื้อกูลกองทุนอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ขณะที่ ด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน 1) มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม 2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและให้บริการครบถ้วน 3) ที่ตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอยู่ในที่เหมาะสม ไปมาสะดวก และด้านการออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน 1) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน 2) ออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านเป็นที่รับทราบของสมาชิกทุกคน 3) ประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิต ศาสนา และวัฒนธรรมของประชาชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ

ปานกลาง จึงต้องเร่งปรับปรุงองค์ประกอบในด้านเหล่านี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอวังทอง จังหวัดแพร่

การอภิปรายผล

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดหาแหล่งเงินทุนและพิจารณากู้ยืมให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญโสภา ปุณโณทก (2551 : 70) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลป่าแฉะ อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย พบว่า ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยด้านการอนุมัติเงินกู้เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการประชุมชี้แจงการทำงานของกองทุน ด้านการกำหนดเป้าหมายและวางแผนการทำงาน ด้านการติดตามผล และด้านการพัฒนาอาชีพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีสันต์ สุขเจริญ (2546 : 55) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน : ศึกษากรณีอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการอนุมัติเงินกู้ รองลงมา คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการประชุม ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตาม ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการบริหารจัดการ ได้แก่ ความร่วมมือของสมาชิก การฝึกอบรม และแนะนำ การประสานงานภายในของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การสนับสนุนด้านวิชาการและการจัดการ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการบริหารกองทุนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดำรงค์ มากระจัน (2549 : 68) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระดับความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนพัฒนากองทุนหมู่บ้านและด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านระดับการศึกษา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารกองทุนหมู่บ้าน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และการมีส่วนร่วมในกองทุนหมู่บ้านทำให้ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับรายได้ และประสบการณ์การกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่น ไม่มีผลทำให้ความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวิชต์ วงษ์กาฬสินธ์ (2545 : 51) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า การได้รับการฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร

ความเข้าใจในนโยบาย ปรัชญา หลักการ วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน ความคาดหวังในผลประโยชน์ และการมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการใน 4 เรื่อง คือ 1) การบริหารบุคลากร 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารจัดการทั่วไป 4) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเชิงบวก ส่วนปัจจัยด้านภูมิหลังของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการบริหารจัดการกองทุนน้อยมาก ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาในการปฏิบัติงานหน้าที่ขาดแรงจูงใจ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ ค่าตอบแทน สวัสดิการ ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีแผนการดำเนินงานประจำปีทำให้ขาดเป้าหมายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน การจัดทำบัญชีและทะเบียนกองทุนมีความยุ่งยากซับซ้อน บัญชีไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สามารถตรวจสอบได้ ขาดการประชาสัมพันธ์งานและขาดการติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนแก่สมาชิกที่กู้ยืม อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มีสำนักงานกองทุนที่เป็นเอกเทศ ขาดการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอกและไม่มีการทำงานในลักษณะเครือข่ายแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในด้านการออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี ผิวขาว (2545 : 71) ได้ทำการประเมินผลเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสตรีในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการประเมินพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในระดับที่สูงมากที่สุดที่ถือว่าผ่านเกณฑ์ตามเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบ การรับสมัครสมาชิก การจัดทำทะเบียนข้อมูลของกองทุน การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การพิจารณาเงินกู้ การจัดทำเอกสารการกู้ยืมเงิน การจัดทำบัญชีงบดุล รายได้ รายจ่ายประจำปี การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน ปัญหาและอุปสรรคที่พบมีดังนี้ 1) ยังขาดความรู้ความชัดเจนในระเบียบวิธีปฏิบัติและระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2) การฝึกอบรมให้ความรู้ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาระดับประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ มีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กองทุนหมู่บ้านในเขตอำเภอร่องขาว จังหวัดแพร่ ควรปรับปรุงองค์ประกอบในด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ 1) มีการจัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นรูปธรรม 2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและให้บริการครบถ้วน 3) ที่ตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้านอยู่ในที่เหมาะสม ไปมาสะดวก และด้านการออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ 1) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

2) ออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านเป็นที่รับทราบของสมาชิกทุกคน 3) ประกาศระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิต ศาสนา และวัฒนธรรมของประชาชน ควรปรับปรุงโดยการจัดหางบประมาณเพื่อก่อสร้างสำนักงานเป็นของกองทุนหมู่บ้านเองในทำเลที่เหมาะสมไปมาสะดวก และเพื่อจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานและบริการสมาชิกให้ครบถ้วน มีการประชุมหรือประชาคมเป็นประจำเพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านให้เหมาะสมกับวิถีชีวิต ศาสนา และวัฒนธรรมของชุมชน ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ระเบียบหรือข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านให้ทราบโดยทั่วถึง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. กองทุนหมู่บ้านควรจัดท้าวสดอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อใช้ในการกิจกรรมการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้การบริการสมาชิกที่มาติดต่อประสานงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น การจัดเก็บเอกสารสำคัญเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่สูญหาย
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรมีการประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านต่อเนื่องเป็นประจำ เพื่อให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการออกระเบียบหรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งควรกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาเป็นคณะกรรมการเพื่อบริหารกองทุนหมู่บ้าน หรือเป็นคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน
3. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของกองทุนหมู่บ้าน และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ข่าวสารความเคลื่อนไหวของกองทุนหมู่บ้าน ผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ผ่านช่องทางสื่อที่สามารถเข้าถึงสมาชิกกองทุนได้โดยตรงและทั่วถึง เช่น แผ่นพับ วารสาร หอกระจายข่าว เว็บไซต์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวิชต์ วงษ์กาฬสินธุ์. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดชัยภูมิ*. (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- กมลชัย บัวสาย และคนอื่นๆ. (2557). การใช้ประโยชน์เงินกองทุนหมู่บ้านในการแก้ปัญหาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกร. *แก่นเกษตร*, 42(ฉบับพิเศษ 1), 4.
- กรมการพัฒนาชุมชน. (2546). *แผนแก้ความจนโดยชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมฯ
- กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์บ้านเมือง. (บรรณาธิการ). (2554, มิถุนายน 18). กองทุนหมู่บ้านเสียหายใคร? ... มีสิทธิฟ้องคดี. *บ้านเมือง*, หน้า 6.
- จริยา วงศ์คำแหง. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านจังหวัดปัตตานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปัตตานี.

- ดารณี ผิวขาว. (2545). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นสตรีในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- ดำรงค์ มากระจัน. (2549). *ประสิทธิภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. นครปฐม.
- ทวีสันต์ สุขเจริญ. (2546). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน : ศึกษากรณีอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- เพ็ญโสภา ปุณโณทก. (2551). *ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลป่าแงะ อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย*. (การศึกษานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.